

УДК 636.053:551.584.2

Петренко А. М., асистент
Харківська державна зооветеринарна академія**МІКРОКЛІМАТ В ВІВЧАРНЯХ В ЗИМОВО-ВЕСНЯНИЙ ПЕРІОДИ
ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ГРАВІМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ТІЛА
ЯГНЯТ**

Анотація В статті приведені показники мікроклімату в вівчарнях в зимовий та весняний періоди року. Показано їх вплив на гравіметричні (вагові) показниками ягнят: живу масу, середньодобові прирости в 30-60-90 та 120- денному віці.

Ключові слова: мікроклімат, ягнята, гравіметричні показники, пори року.

Відомо, що від мікроклімату в вівчарні при рівних інших умовах залежить не тільки здоров'я та продуктивність дорослих тварин, але й збереженість новонароджених ягнят. Для того, щоб фізіологічний стан ягнят був нормальним потрібні не тільки корм, а й оптимальні параметри тепла, вологи, освітлення, повітря, тобто те, що складає мікроклімат.

Задача, яка була поставлена перед нами, полягає в тому, щоб вивчити вікову динаміку фізіологічного стану ягнят при різних умовах їх вирощування. Тому слід добре вивчити та створити оптимальний режим мікроклімату середовища перебування ягнят, які перебували в приміщеннях різної конструкції та з'ясувати, яке з них є більш придатне для вирощування здорового молодняку.

В умовах промислових технологій не дотримуються параметри мікроклімату в вівчарні, як правило, обмежений випас овець, що призводить до зниження природної резистентності, продуктивності, гіподинамії. Все це призводить до великих фізіологічним та фізичним навантаженням, знижує стійкість овець до несприятливих впливів навколишнього середовища. Спостерігається високий відсоток захворюваності та відхід ягнят, особливо в період від народження до відйому їх від матері, що приносить збитки галузі. В окремих господарствах відхід ягнят становить до 40% від отриманого приплоду. Встановлено, що основні втрати приплоду спостерігаються в результаті недостатнього та неповноцінного годування молодняку та вівцематок, незадовільні умови утримання [1,2,3,4,5,6,7,8,]. Тому дослідження ефективних способів вирощування ягнят раннього віку постійно приділяється увага науки та практики.

Враховуючи вище викладене, ми спробували виявити оптимальні умови для утримання контрольних та дослідних ягнят.

Методика досліджень. В дослідному господарстві "Чувиріно" досліди проводилися на ягнятах, які народилися від вівцематок, які утримувалися в приміщеннях різної конструкції. Для проведення окотів маток дві вівчарні за допомогою переносних дерев'яних щитів розбили на групові клітки-кучки, куди помістили суягних вівцематок (на одну матку 1,8² площі підлоги). Оцарки розташовані в два ряди, між ними є прохід для обслуговуючого персоналу. Контрольна вівчарня місткістю 625 для утримання вівцематок, проведення ягніння та вирощування молодняку до відбивки. Приміщення обладнане природною вентиляцією. Підлога в

приміщенні рослинний ґрунт, тому тварин утримують взимку на глибокій солом'яній підстилці. Стеля дерев'яна, стіни цегляні. З південної сторони примикає вигульно-кормова площадка з твердим покриттям розміром 94х66м. чиста площа на одну голову 8,9м², по периметру якої розташовані бетонні кормушки для соковитих та концентрованих кормів, обладнаний навісом для зберігання грубих кормів.

Дослідна на 1200 голів молодняку після відбивки (або на 470 вівцематок маток). Приміщення обладнане природною вентиляцією. Підлога в приміщенні рослинний ґрунт, тому тварин утримують взимку на глибокій солом'яній підстилці, без стелі, а має сумісну кривлю, стіни цегляні. З південної сторони примикає вигульно-кормова площадка з твердим покриттям розміром 111х66 м, чиста площа на одну голову молодняку 5,1 по периметру якої розташовані бетонні кормушки для соковитих та концентрованих кормів, обладнаний навісом для зберігання грубих кормів.

В дослідному господарстві "Чувиріно" ягніння проходить в січні-лютому. Злучка вівцематок приходить на серпень-вересень, коли овець випасають і вони знаходяться в стані доброї вгодованості. Це зумовлює добру заплідненість, зниження яловості, народження більшої кількості двієнь, краще розвиваються ягнята. Ягнята до початку пасовищного сезону вже можуть випасатися і в повній мірі використовувати зелений корм, тому до осені молодняк добре розвинений.

Результати досліджень. В період досліджень при зимовому ягнінні ягнята разом з матками в денний час виганяли на вигульно-кормові площадки. Прогулянки ягнят починали з 2-3 тижневого віку в тиху, без снігопадів погоду, поступово збільшуючи перебування на вигульно-кормових площадках з 15-20 хвилин до 2-4 годин. В теплий період року сакмани маток з ягнятами випасалися на пасовищі.

Техніка ягніння в обох приміщеннях однакова. Вівцематки ягнилися безпосередньо в оцарках. Там вони залишалися з ягнятами до закінчення ягніння і початку формування сакманів. Після народження ягнят очищували мордочку від слизу та давали можливість матері облизати його. У ягнят обривали пуповинний канатик та дезінфікували його розчином йоду. Після обробки вимені матки та обсихання ягня (через 20-30 хвилин) почали кормити молозивом. В індивідуальних клітках-кучках після ягніння розміщували вівцематок з слабкими ягнятами або з поганим материнським інстинктом. Довготривалість утримання в клітках-кучках залежить від стану матки та ягня. Вони знаходяться там на протязі 1-3 днів, поки не привикнуть один до одного. Маток, які добре прийняли ягнят та зміцніли, переводять з кліток-кучок в оцарки по 15-20 голів.

Показники параметрів мікроклімату в вівчарнях наведені в таблиці 1.

В вівчарнях за період досліджень представлених в таблиці 1, з якої видно, що по фізичним властивостям повітря та газовому складу помітних розбіжностей в порівнянні з зоогігієнічними нормативами не має. Найбільш благо приємний мікроклімат в приміщенні підтримується в квітні-травні. Таке явище можна пояснити тим, що на формування мікроклімату впливає поліпшення погодних умов в цей період. До того ж в цей час можливо на більший тривалий час відкривати ворота і таким чином збільшити приток свіжого повітря в приміщення.

В цілому існуючий фон мікроклімату не міг негативно впливати на стан здоров'я ягнят та обумовлювати розвиток патологічних процесів.

Таблиця 1. Параметри мікроклімату в приміщенні для утримання овець

Параметри мікроклімату	ВНТП-АПК-03.05	Контрольна		Дослідна	
		Торці будівлі	Центр будівлі	Торці будівлі	Центр будівлі
Зимовий період					
Температура повітря, °С	8-15	$6,84 \pm 0,21$	$7,84 \pm 0,21$	$5,80 \pm 0,23$	$6,12 \pm 0,22$
		$5,82 \pm 0,18$	$5,82 \pm 0,18$	$4,86 \pm 0,18$	$5,20 \pm 0,18$
Відносна вологість, %	40-75	$72,33 \pm 0,75$	$75,57 \pm 0,60$	$77,76 \pm 0,57$	$80,95 \pm 0,55$
		$68,62 \pm 0,68$	$68,62 \pm 0,68$	$71,67 \pm 0,67$	$74,71 \pm 0,64$
Швидкість руху повітря, м/сек.	0,2-0,3	$0,16$	$0,19$	$0,11$	$0,14$
		$0,22$	$0,24$	$0,18$	$0,20$
Концентрація аміаку, мг/м ³	20	$21,10 \pm 0,52$	$23,48 \pm 0,43$	$24,33 \pm 0,34$	$26,48 \pm 0,37$
		$15,57 \pm 0,53$	$17,62 \pm 0,47$	$19,90 \pm 0,34$	$21,95 \pm 0,34$
Весняний період					
Температура повітря, °С	8-10	$9,17 \pm 0,29$	$9,61 \pm 0,31$	$7,89 \pm 0,24$	$8,29 \pm 0,24$
		$7,51 \pm 0,27$	$7,85 \pm 0,30$	$6,74 \pm 0,22$	$7,10 \pm 0,25$
Відносна вологість, %	40-75	$73,10 \pm 0,49$	$76,0 \pm 0,49$	$77,95 \pm 0,39$	$80,76 \pm 0,40$
		$65,38 \pm 1,01$	$67,16 \pm 1,0$	$71,71 \pm 0,71$	$74,19 \pm 0,79$
Швидкість руху повітря, м/сек.	0,5	$0,19 \pm 0,01$	$0,22 \pm 0,01$	$0,15 \pm 0,01$	$0,18 \pm 0,01$
		$0,25 \pm 0,01$	$0,28 \pm 0,01$	$0,21 \pm 0,01$	$0,24 \pm 0,01$
Концентрація аміаку, мг/м ³	20	$19,43 \pm 0,71$	$21,48 \pm 0,58$	$22,62 \pm 0,52$	$24,48 \pm 0,42$
		$15,05 \pm 0,58$	$17,10 \pm 0,54$	$18,81 \pm 0,46$	$20,81 \pm 0,34$

Примітка: в чисельнику показники мікроклімату вранці, в знаменнику показники мікроклімату ввечері.

Показники впливу мікроклімату на продуктивні показники ягнят представлені в таблиці 2.

Таблиця 2. Вплив мікроклімату на продуктивні показники ягнят

Вік ягнят	Контрольна		Дослідна	
	Середня жива маса, кг	Середньодобовий приріст, г	Середня жива маса, кг	Середньодобовий приріст, г
При народженні	$3,01 \pm 0,06$	-	$3,00 \pm 0,05$	-
30 днів	$11,42 \pm 0,16$	280	$10,46 \pm 0,19$	248
60 днів	$18,10 \pm 0,08$	222	$16,35 \pm 0,16$	196
90 днів	$24,97 \pm 0,13$	229	$22,65 \pm 0,17$	209
120 днів	$32,09 \pm 0,15$	237	$28,84 \pm 0,26$	207

Як свідчать дані таблиці 2 середньодобовий приріст живої маси ягнят в порівнянні з дослідною з дослідною групою на 11%. Ягнята в віці 120 днів (відбивка ягнят) в контрольній групі мали вагу 32,09 кг, а в дослідній 28,84, це на 10% менше від контрольної групи.

Висновки:

1. Приміщення з стелею більше підходить для утримання вівцематок з ягнятами в зимовий період ніж приміщення з сумісним перекриттям за мікрокліматичними показниками.

2. Утримання ягнят в приміщеннях де параметри мікроклімату не відповідає нормам призводить до зменшення живої маси ягнят та їх середньодобових приростів.

Література

1. Аскеров А. А. Санитарно-гигиенические условия содержания овец / А. А. Аскеров, М. Алиев // Овцеводство. - 1991. – №6. - С. 34 - 35.
2. Батожаргалов Д. Р. Зоогигиеническая оценка помещения различного типа / Д. Р. Батожаргалов // Овцеводство. - 1991. – №6. - С. 37 - 38.
3. Буяров В. С. Зоогигиеническая оценка микроклимата помещений для содержания овец / В. С. Буяров // Ветеринария. – 1999. – №11. - С. 48-50.
4. Волков Г. К. Пути улучшения микроклимата при реконструкции животноводческих помещений / Г. К Волков, А. А. Кизеров // Ветеринария - 1986 - №6. – С. 8 - 12.
5. Гущин В. Н. Создание оптимального микроклимата в овцеводческих помещениях / В. Н. Гущин, Т. Г. Аббасов, Р. А. Камалов // Ветеринария. - 1984. – №7. - С. 18 - 21.
6. Зарытовский В. С. Обоснование технологических параметров содержания овец в период ягнения / В. С. Зарытовский, В. Г. Якунин, В. Т. Сидакова // Весник сельскохозяйственной науки. - М., 1980. – №9. - С. 105 - 112.
7. Минбаев Р. А. Микроклимат и его обеспечение в овчарнях для ягнения / Р. А. Минбаев А. А. Дюсембаев, В. И. Сдобнов, М. Жекишев. // Весник сельскохозяйственной науки Казахстана, 1990. - №12. – С. 63 - 65.
8. Назаркулов А. Н. Температурный режим и развитие молодняка / А. Н. Назаркулов // Овцеводство. - 1991 – №6. - С. 36 - 37.

Аннотация. В статье приведены показатели микроклимата в овчарнях в зимний и весенний период года. Показано их влияние на гравиметрические показатели ягнят: живую массу, среднесуточные привесы в 30-60-90-120-дневном возрасте.

Ключевые слова: микроклимат, ягнята, гравиметрические показатели, времена года.

Abstract. In the article the indexes of microclimate are resulted in sheep-folds in a winter and spring period of year. Their influence is rotined on the gravimetrical indexes of lambs: living mass, average daily additional weights in 30-60-90-120-daily age.

Keywords: microclimate, lambs, gravimetrical indexes, times of year.